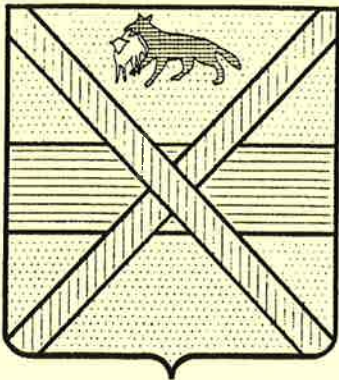

Berla

Heemkundige kring

Meise Oppem Wolbertem

en omgeving

Archief en bibliotheek

Brusselsesteenweg, 73

1860 Meise

Berla

heemkundige kring
meise - oppem -
wolvertem
en omgeving

raad van beheer :

S. Van Hemeldonck - Van Antwerpen, ere-voorzitster
R. Moyson, voorzitter
J. De Cuyper - ondervoorzitter
R. Moerenhout, secretaris
A. Jacobs, penningmeester
R. Moreau P. Carrière M. Van den Broeck J. Cornelissen F. Coene

ons tijdschrift :

verschijnt driemaandelijks
jaarabonnement en lidgeld : 300 fr A.S.L.K. 001-1189490-55
los nummer : 100 fr
(de auteurs zijn verantwoordelijk voor hun bijdrage)

berla verzamelt :

- alle dokumenten over de fusiegemeente Meise zoals oude weekbladen, knipsels, zichtkaarten, foto's, strooibrieven, affiches, landkaarten....
- alle dokumenten over inwoners van de gemeente zoals doodsprentjes, familiearchief, foto's, akten van koop en verkoop, kavelbrieven..
- alle voorwerpen in verband met ambachten en stielen van vroeger, boerenalaam, leefmilieu en gewoonten van onze voorouders

werp niets weg, contacteer eerst Berla !

onze bibliotheek en archief :

toegankelijk iedere woensdag van 14 tot 17 u. (behalve op feestdagen en in de vakantieperiode)

info :

voor dringende vragen kan men telefonisch terecht bij :

*Mevr. S. Van Hemeldonck op 02 - 269.29.26
Raoul Moyson op 02 - 269.28.88
Roger Moerenhout op 02 - 270.24.50*

zetel van de kring : berla vzw - brusselsesteenweg 73 - 1860 meise

INHOUD

Ten geleide		2
Een terreurbom op Meuzegem	Jef Van den Brande	3
Het Hof te Nerom (ter Schriek)	Marc Gillisjans	9
Oude Meisese geslachten : de Hertoghe	Leo Lindemans	11
In Memoriam Mgr. A. Daelemans		17
Westrode anno 1920 herleeft op toneel	Michel Van den Broeck	18
Het toneellevens in Meise (1925-1998)	Piet De Cuyper	19
Toponymie Meise-Oppem-Rode	E. Van Hemeldonck	20

BERLA
driemaandelijks tijdschrift
nummer 48 - juni 1997

TEN GELEIDE

De receptie na de jongste algemene vergadering van BERLA was beslist een gelukkig initiatief. Bestuursleden en medewerkers van dit tijdschrift ontmoetten er elkaar in een ongedwongen sfeer en vooral de genealogen smeedden een vruchtbare samenwerking : reeds in dit nummer vindt de lezer enkele kritische aantekeningen bij de stambomen van Leo Lindemans.

Zoals aangekondigd opent deze uitgave met het relaas van Jef Van den Brande over de terreurbom op Meuzegem en het zwaar getroffen gezin Thielemans, een waar pleidooi tegen nodeloos oorlogsleed. En wist U dat er twee "Hoven te Nerom" bestonden ? Marc Gillisjans verklaart het verschil in zijn met het nodige kaartmateriaal geïllustreerde bijdrage.

Leo Lindemans vervolgt zijn stamboom der de Hertoghes met de takken van Imde en Wolvertem. Medard Moerenhout en Marc Gillisjans voorzagen vorige afleveringen van enige bijkomende ophelderingen. Een "In Memoriam" brengt de lezer de figuur van wijlen Mgr. Alfred Daelemans in herinnering.

Westrode anno 1920 herleefde op toneel en Michel Van den Broeck woonde de voorstelling van "Mie-Sus" bij. Hij is vol lof over de auteur en de spelers. Piet De Cuyper legt de verbinding tussen de Rozenboom en het toneelleven in Meise en richt een warme oproep tot al wie hem nadere gegevens kan verschaffen over het ontstaan van toneelkring "De Morgenstar" rond 1925.

Wegens de vakantieperiode geen heemkundige agenda in "Kort genoteerd", maar een extra-aflevering van Mevrouw Van Hemeldoncks toponymische reeks. De bestuursleden zijn overigens ook buiten de kring actief : zo bracht Mevrouw Van Hemeldonck in de televisiereeks "Royalty" het overlijden van Keizerin Charlotte, nu 70 jaar geleden, in herinnering en vergastte Florent Coene het Davidsfondspubliek van Merchtem op een voordracht met lichtbeelden over Turn en Tassis. Voor de eigen BERLA-leden wordt in de herfst een zo mogelijk nog uitgebreider versie voorzien.

Jean Van Diest schonk het archief een brochure met zijn oorlogsherinneringen 1940-45 die hij vroeger al tijdens een vertelavond opdiste en waarvan een samenvatting in een vorige aflevering van BERLA verscheen. Beslist lezenswaardig en fraai verzorgd ligt dit werkstuk ter beschikking van de leden in het lokaal. Ook minder prettig nieuws : voorzitter Raoul Moyson overkwam een tamelijk zwaar ongeval. Hij is gelukkig aan de beterhand en wordt een voorspoedig en definitief herstel toegewenst van redactie en bestuur.

BERLA

EEN TERREURBOM OP MEUZEGEM

Bijna zonder het te merken naderen wij het einde van onze twintigste eeuw. Wat ons betreft valt het op dat tijdens de eerste helft ervan twee wereldoorlogen ons land zwaar teisterden. Gelukkig werden uit die onzalige perioden de nodige lessen getrokken en afdoende voorzorgsmaatregelen genomen. Daardoor zijn nu al twee generaties gespaard gebleven van de gruwel van een oorlog. Toch mogen wij nooit vergeten dat voor de vrede ooit een zware tol is betaald, ook door mensen van hier bij ons. Het blijft een schokkende herinnering voor de overlevenden. Het leed is weliswaar naar de achtergrond verdrongen, de wonden zijn geheeld maar de littekens blijven voor altijd. Laat ons daarom even terugblikken in de tijd ...

Onze landelijke gemeente Wolvertem was de donkere periode van de oorlog zonder al te veel averij doorgekomen en toch zou, tussen de bevrijding van ons land en de algehele capitulatie van Duitsland, het noodlot nog een laatste maal toeslaan. Een terreurbom kwam tot ontploffing in de Lovegemstraat, een smal straatje met maar een zevental huizen, dat de Meuzegemstraat verbindt met de Merchtemsesteenweg. De bom zaaide dood en vernieling bij de families Thielemans en Amerijckx.

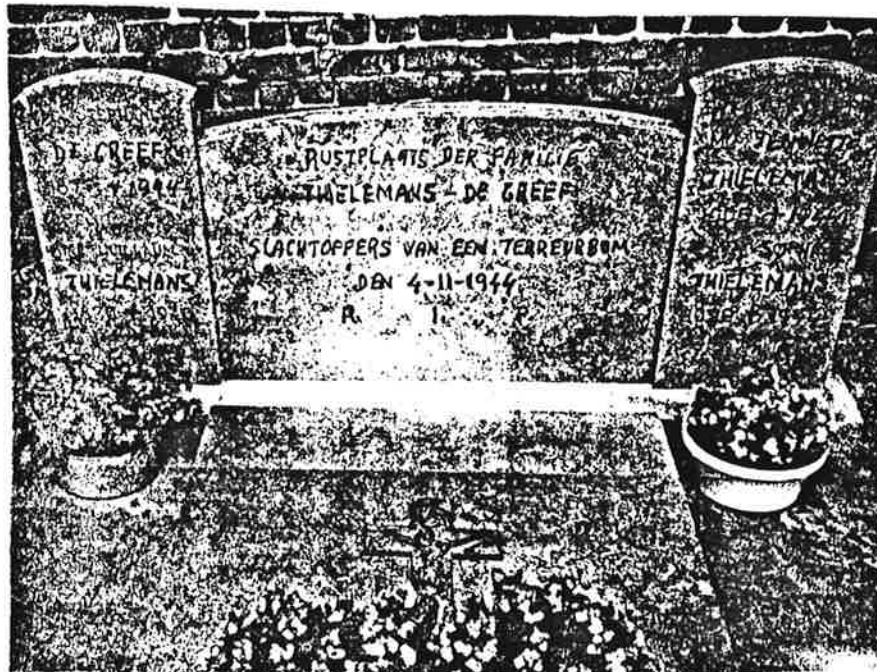
Het was een donkere regenachtige zaterdagavond die vierde november 1944. 's Anderendaags zou het in de eerste mis van 7 uur "*Bond van het Heilig Hart*" zijn voor de mannen en elk gezin bereidde er zich op voor op zijn eigen manier. Vader Thielemans, Lommen werd hij genoemd, was naar de biecht geweest en bij het naar huis gaan nog even bij zijn zoon Ward binnengewipt voor de regen. Rond 9 uur was hij thuisgekomen en maar dadelijk gaan slapen. Moeder Thielemans was al te bed. Louis zat rond de Leuvense stoof en nam een voetbad, naast hem hadden Sofie en Nettekens ook plaatsgenomen en Leon stond in de kamerdeuropening, klaar om te gaan slapen. Dit was de momentopname toen de terreurbom vlak voor de woning ontplofte.

Wij in het dorp hadden de bom boven ons horen stilvallen en hielden de adem in want nu zou enkele seconden later de ontploffing volgen. De bom viel vlak op de notelaar voor de woning en de grootste kracht en luchtverplaatsing bleven bovengronds. Het hele dak met de zoldering erbij plofte gewoon een paar meter verder neer. Alle bewoners van het huis werden bedolven onder de omgevallen muren en de zware eiken balken. Onder de blote hemel stak Louis, een bonk van een vent, alleen nog met zijn hoofd boven het puin en spijs zijn hachelijke situatie, heeft hij geen ogenblik het bewustzijn verloren. Dat was een groot voordeel want zo was hij in staat was de toegesnelde redders aanduidingen te geven waar de andere slachtoffers zich precies bevonden.

Sofie kon de hand van Louis nog grijpen en kneep erin, een hele tijd zelfs, maar dan liet zij los en verloor het bewustzijn. Ondertussen waren de eerste helpers toegesnel in deze zwarte nacht. De straatverlichting was vernield en de over de weg zwiepende draden zorgden voor een schrikaanjagend vuurwerk. Broer Ward en G. Meskens kwamen met alaam aangelopen en begonnen dadelijk puin te ruimen, op

Het gezin Thielemans uit de Lovegemstraat waarvan zes leden onder het puin bedolven werden.

zoek naar de bedolven slachtoffers. Leon Van Malder, een bloemist uit het dorp, had juist alles klaar gekregen voor de vroegmarkt van 's anderendaags. Als de bliksem sprong hij op zijn fiets richting Merchtem naar de plaats van het onheil. Hij heeft er zolang puin geruimd tot alle zes gezinsleden bevrijd waren en pas daarna is hij met zijn bloemen naar Brussel vertrokken. Louis en Leon, die nu al in de tachtig zijn, denken nog steeds met een dankbaar hart terug aan al diegenen die zich uit de naad hebben gewerkt om hen te bevrijden.

In die dagen hadden soldaten van het Engels leger hun intrek genomen in de parochiezaal te Wolvertem. Met een paar legerjeeps snelden ook zij ter hulp. De koplampen van deze jeeps werden op de puinhoop gericht en betekenden een onmisbare hulp bij de reddingswerken. De bevrijde slachtoffers werden op draagberries gelegd en per jeep naar de familie Heyvaert gevoerd. Sofie die stervende was, werd in een bed gelegd en de anderen wachtten op hun draagberrie in de keuken op dokter Van den Bruel. Na de eerste zorgen werden de gekwetsten naar het Sint-Pietersgasthuis te Brussel gebracht waar Nettekens kort daarna overleed. Ook moeder Thielemans overleed diezelfde nacht in de woning van haar zoon Ward. Gedurende drie volle dagen was Leon volledig blind en eigenaardig, na twee dagen in de kliniek stond heel zijn lichaam vol zweren. Het been van vader Thielemans was door glas verbrijzeld en diende een eerste maal gedeeltelijk geamputeerd. Daarna volgde nog een amputatie maar hij is later toch overleden.

De twee broers Louis en Leon verbleven een paar weken in de kliniek en mochten dan naar huis. Leon werd opgevangen door zijn zuster op de Hunsberg en Louis, die verloofd was met Adolfine Heyvaert, werd daar opgevangen. Dat was echter buiten pastoor Corluy gerekend. In die tijd waren de voorschriften van de Kerk nog streng en de pastoor kwam 's anderendaags meedelen dat verloofden vóór hun huwelijk niet onder één dak mochten wonen. Louis verhuisde dan maar naar zijn broer Jef vlak tegenover de kerk van Meuzegem.

De toen geldende kloosterregel was al even streng. In die tijd van de bominslag was één van de dochters Thielemans (Maria) jonge kloosterlinge in de Oppemstraat te Wolvertem. De toenmalige Overste wachtte de zondagvoormiddag af om samen de stervende zus Nettekens te gaan opzoeken in Brussel. Pas later werd de erg aangeslagen zuster Thielemans naar haar overleden moeder en zus Sofie gebracht te Meuzegem. Jaren later werd zij verkozen tot Algemene Overste van de congregatie. Mede onder impuls van het concilie heeft zij kunnen meewerken aan de herstructurering, aan het *"open gooien van de ramen"* en aan het invoeren van een humaner kloosterleven.

Pas toen het de volgende zondagmorgen dag werd bleek duidelijk hoe groot de ravage in de Lovegemstraat wel was. Ook voor de familie Amerijckx was het een ware ramp. Madeleine was juist begonnen met het verzorgen van haar haartooi toen ze het aanzwellend gehuil hoorde van de aanstormende bom. In een reflex dook ze onder tafel, haar hoofd beschermend met haar arm. Zwaar gewond aan die arm werd ook zij naar de familie Heyvaert gebracht. Zij ontving er de eerste zorgen en werd naar het hospitaal gevoerd. 's Zondags heeft ze daar geen verzorgende dokter gezien en een dag later was heel haar arm zwart en ontstoken door achtergebleven stukjes glas. Zes volle maanden heeft zij die arm niet kunnen gebruiken. Gelukkig waren de andere gezinsleden slechts licht gewond. In hun ingestorte stal bleven vier koeien van

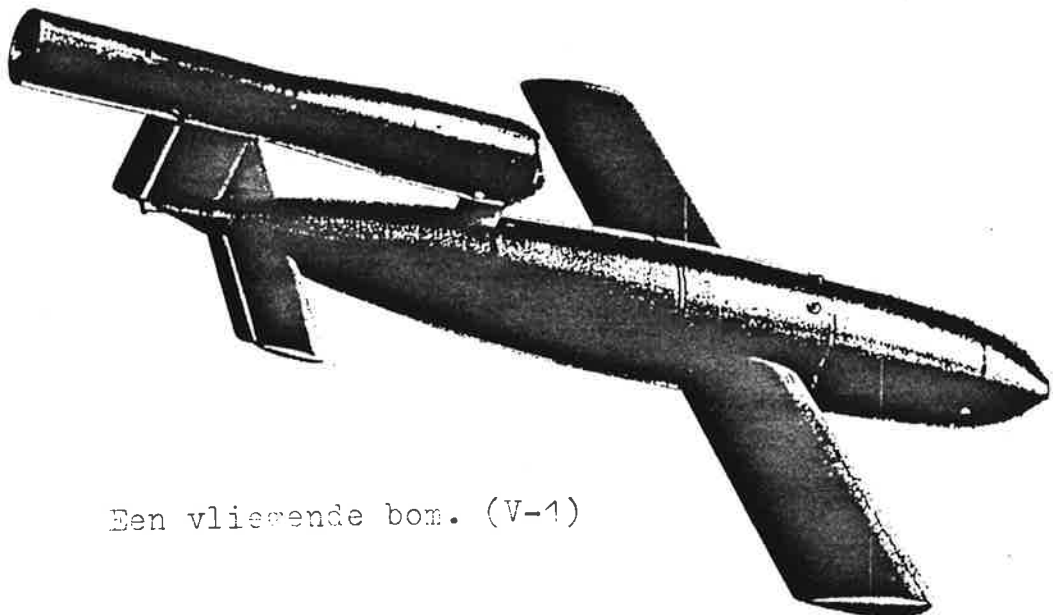

de vijf dood onder het puin. De schuur achteraan bleef overeind en daar bevonden zich drie vaarsjes die dan later dienden om het veebestand terug op peil te brengen. Hun woonhuis was zo erg gehavend dat het helemaal diende gesloopt. De graanoogst ging totaal verloren.

Nu iedereen die nacht van onder het puin was gehaald bij de familie Thielemans werd eerst, op aangeven van Louis, door de familie naar het geld gezocht en wat nog bruikbaar was, vooral kleren werden gerecupereerd. Voor de allereerste maal was de grote dorsmolen langsgekomen en het graan van de volledige oogst lag al op de zolder en ging volledig verloren. Het paard had zich op eigen kracht vanonder de stenen gewerkt en stond, nog steeds gebonden, bovenop het puin met een bijna volledig afgerukte bil. Het dier diende dan ook onmiddellijk geslacht. Louis herinnert zich nog dat ze het vlees hebben mogen gebruiken voor de verplichte leveringen aan het Ministerie van Bevoorrading. Verder bleven hier twee koeien dood alsook de kippen en de hond. Vier koeien waren het veld ingelopen. Vele voedingswaren stonden toen nog op de bon en al de slachtoffers kregen toen dubbele zegels.

Na enige tegenwerking van het Ministerie van Wederopbouw, - het nieuw op te trekken gebouw moest een boerderij zijn en geen tuinbouwbedrijf - werd dan toch een regeling getroffen en konden beide beproefde families beginnen met de wederopbouw. Als een blijk van solidariteit werd door twee onderwijzers van het dorp een geldinzameling gehouden bij de inwoners van de gemeente.

Men zou zich kunnen afvragen of het nodig is die pijnlijke momenten op te roepen, uit een verleden dat al een halve eeuw achter ons ligt. Laat dit verhaal dan tenminste de verdienste hebben de onschatbare waarde te beklemtonen van de vrede en de zinloosheid bevestigen van oorlog en geweld. Als aanklacht tegen de oorlog werden de verwrongen stukken schroot van de bom lange tijd bewaard nabij het gemeentehuis van Wolvertem. Om het offer van de slachtoffers blijvend te gedenken werden hun namen aangebracht op de blauwe steen aan de zuidkant van het gemeentehuis.

Een vliegende bom. (V-1)

De Vliegende Bom

Mogelijk zijn er jongere lezers die graag iets meer willen weten over de V-wapens waarvan er één in Meuzegem terecht kwam. De Duitsers noemden ze hun Vergeldingswapens, vandaar die V, genummerd 1, 2, en 3. In een wanhoopspoging om alsnog het tij te doen keren ontwikkelden de Duitsers deze moordwapens in een versneld tempo en op grote schaal. Op een nauwkeurige wijze beschrijft Jos Cels ons de V-1 en V-2 in zijn boek "*V-bommen op Antwerpen*" (Standaarduitgeverij Antwerpen).

De V-1, waarvan hierbij een afdruk, was een onbemand vliegtuigje, een soort ééndekker met een spanwijdte van 5,5 m en een lengte van 7,72 m. Het toestel was uitgerust met een pulserende straalmotor en kon met 540 liter vliegtuigbenzine een afstand overbruggen van 240 km en dit met een snelheid van 600 km/u. Later werd, na technische verbeteringen, de afstand opgevoerd tot 300 km en de snelheid tot 800 km/u. Aan boord werd een lading van 900 kg explosieven meegenomen en het tuig werd vanaf een verplaatsbare schans afgeschoten. Als onbemand vliegtuig was de bom wel heel kwetsbaar.

Toen de eerste tuigen op Engeland gericht waren werden de bommen boven de zee opgewacht door de snelle Engelse *Spitfire*, de enige jager die dezelfde snelheid kon bereiken. De meestal ervaren piloten vlogen dan vlak onder de bom, gaven met hun vleugel een tikje en de bom stortte in zee. Toen later de bommen op Antwerpen gericht werd massaal geprobeerd met luchtafweergeschut de aanstormende bommen te vernietigen. Daarvoor stonden de kanonnen in drie halve cirkels opgesteld ten oosten van de stad. Tijdens de hele periode van de aanvallen op Antwerpen werden niet minder dan 950.000 obussen afgevuurd en vielen er spijs alles toch nog 3.709 vliegende bommen op de stad. Meer dan waarschijnlijk was de bom op Meuzegem bestemd voor Antwerpen en uit koers geraakt.

De eerste vliegende bom in ons land viel op 11 oktober 1944, maar na het drama van Meuzegem zat er bij ons allemaal de schrik goed in en gingen de mensen, vooral dan 's nachts, in de kelder slapen. Bij ons thuis was dat niet anders. De bedden werden geplaatst op lege biertonnen, dit alles om toch niet al te dicht bij de vochtige keldervloer te liggen. Iedereen had al vlug door wanneer het om een V-1 ging. Van ver kon men het gedreun horen van de pulserende motor. Hoe dicht het tuig naderkwam, hoe meer het gedreun begon te lijken op het brommen van een zware motorfiets zonder knaldemper. Op dat ogenblik was het geboden dekking te zoeken omdat de motor toch op elk moment kon stilvallen. Hierna ging de bom in glijvlucht naar beneden en enkele seconden later volgde dan de ontploffing.

V-2 stond voor een raket met 8.900 liter brandstof en die 975 kg springstof meekreeg. De raket was 14 m hoog, woog 13 ton en bereikte een snelheid van 5.400 km/u. V-3 was een reusachtig stuk geschut met 50 enorme vuurmonden voor elk een granaat van 300 pond, elke zes seconden vertrok er een. Dit wapen werd voor de Duitsers geen succes want de reikwijdte van 160 km werd zelden gehaald door allerhande invloeden op de projectielen. Deze V-3 stierf, gelukkig maar, een vroege dood.

Jef Van den Brande

*kaart van de Maatsch.
ca 1870*

Schne & Kowler

HET HOF TE NEROM (of TER SCHRIEK)

Aansluitend bij mijn artikel in BERLA 46 en 47 omtrent het Hof Klein Nerom wil ik vermelden dat er te Nerom ook nog een *Hof te Nerom (ook Hof ter Schriek genoemd)* bestond.

Om verwarring te vermijden tussen het Hof Klein Nerom (ook nog vernoemd onder de benaming Hoef te Neerhem, Neerhoff en Hof ter Pat) en het *Hof te Nerom (ook nog vernoemd als Hof ter Schriek)*, beide hoven gelegen te Nerom-Wolvertem, wil ik omtrent dit laatste Hof het volgende meedelen :

Het Hof te Nerom (1) was gelegen op de hoek van de huidige Neromstraat met de Bieststraat en is op de kadastrale kaart van Popp (ca. 1865) terug te vinden onder sectie A 363.

In het kaartboek van Mottaer, opgemaakt omstreeks 1717, vinden wij het terug op kaart D, perceel 92; het was toen eigendom van de abdij van Dielegem alhoewel het praktisch volledig was omsloten door gronden toebehorende aan de abdij van Grimbergen (2).

In die tijd was Gillis van Nieuwenhoven (en nadien zijn weduwe Catharina Thieus) pachter van Dielegem van onder andere perceel D 91, groot 4 bunder 1 dagwand 26 roeden en D 92, groot 1 dagwand 16 roeden, en E 1 en 2 genoemd het Dielegemblok. De pachterszoon Frans moet een opvliegend iemand geweest zijn want op 4 mei 1723 komen Petronella van den Eede en drossaard Wouters uit Imde-Wolvertem voor de schepenen van Wolvertem klacht indienen tegen hem omdat hij negen weken voor datum "*seer degelyck gequetst heeft haeren soon*" (dus de zoon van Petronella, zijnde Peeter Gillisjans, toen 15 jaar oud) (3).

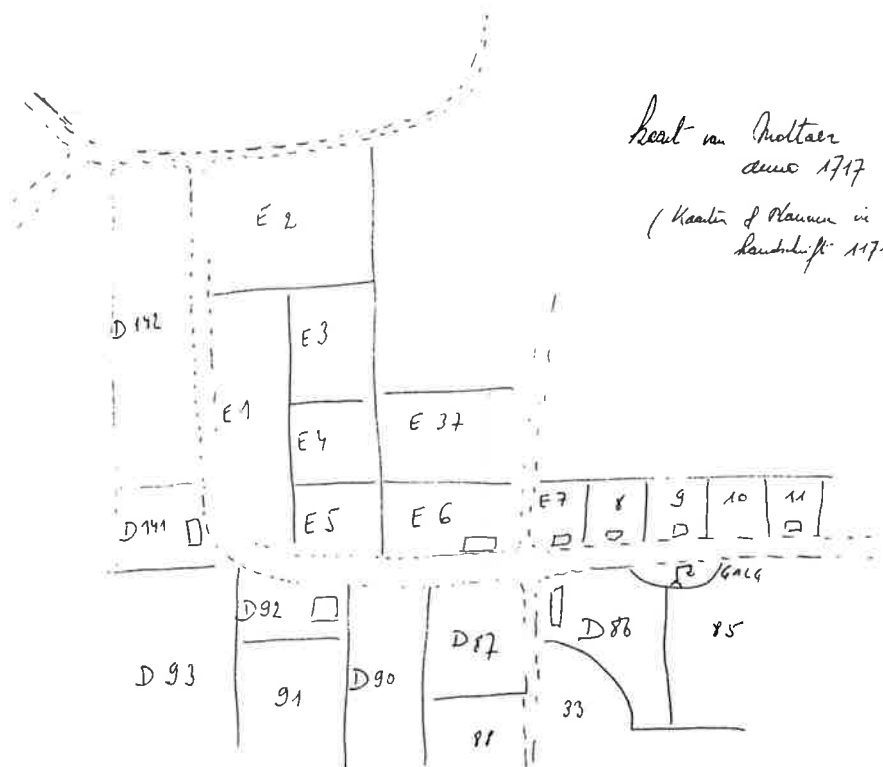
Terugkomend op dit Hof te Nerom : bij de verkoop ervan als zwart goed omvatte het 15 bunder 3 dagwand, oude maat of 16 ha 1 are 72 ca, nieuwe maat en bevatte het een pachthof met weiden, bossen en landen, verkaveld in 13 stukken die gelegen waren op de Schriekkouter, het Schriekeussel, de Smalhoeve, het Voorveld, de Biest, het Calverbosch, het Heyken, de Moeyhoef, de Langenbeemd en de Trooskens. Bij de verkoop op 13 Nivose VIII (3 januari 1800) was de pachter ervan Frans Crupelant. De nieuwe eigenaar werd J.B. Beauvais, die hiervoor de stroman J.B. Weemaels uit Brussel een bod van 6.525 Francs liet roepen (4).

Uit de kadastrale legger van Huart, opgemaakt naar de kaarten van Van der Maelen uit 1835, leren wij dat de eigenaar van het Hof samen met een deel der omliggende goederen, graaf de Spoelberch uit Brussel was.

Het grote verschil tussen beide hoven is dat het Hof Klein Nerom eigen goed was en het Hof te Nerom in bezit van de abdij van Dielegem-Jette.

Marc Gillisjans

- (1) Zie S.G. Wolvertem 9908 samen met Kaarten & Plannen in handschrift 1171
- (2) Het betreft hier de percelen D 141, 142 en 90, 93. Het pachthof van Grimbergen stond op D 141 en is heden terug te vinden in de Bieststraat waar het speeltuintje "De Spin" op staat, dus in de onmiddellijke omgeving van het Hof te Nerom.
- (3) Schepengriffie Wolvertem 7883 s.p. Onze Peeter woonde met zijn ouders niet ver van dit Hof te Nerom (ter Schriek) op het perceel E 9, groot 205 roeden dat zij in huur hadden van de weduwe Stoffel Lettens, wier pachthof op perceel E 8 was gebouwd (aan de huidige Neromstraat tegenover de plaats waar nu een kapelletje en vroeger de galg stond).
- (4) Inventaris T 145 : *affiches de vente des biens nationaux* reg. 82, aff. 216 lot 47 en Inventaris T 068 : registratie & domeinen 919.

Tak van Imde

IIIter. Jeroom de HERTOGHE, te Imde, + ca. 1666. – x Wolvertem 15 feb 1626, Joanna BERLIS, dochter van Jan, griffier daarna meier van Wolvertem, en Anna van Campenhout (76), ° ib. 4 april 1604, + ib. 13 april 1651. – Van wie in 1666

(77):

- 1° Jan volgt IV.
- 2° Laureijs, in de Boschkant te Imde, + ib. 4 aug. 1691. – x Margriet SEGHERS. – Van wie, ° te Wolvertem:
  - A. Alexander, ° 19 okt. 1666 (78).
  - B. Catharina, ° 11 sept. 1673 (79), + kind.
  - C. Anna, ° 11 dec. 1675 (80).
  - D. Jan, ° 23 mei 1681 (81), + Wolvertem 26 okt 1675 ongehuwd.
  - E. Adriana, ° en + ib. 3 maart 1683.
  - F. Catharina, ° 11 juli 1685 (82), + Wolvertem 27 sept. 1753 ongehuwd.
- 3° Elisabeth, ° Imde 29 jan. 1629 (83). – x ib. 7 juni 1654 (84), Jan van ASBROECK.
- 4° Louys, ° Imde 28 okt. 1631 (85). – x Meuzegem 1 juli 1662 (86), Maria de KEYSER.
- 5° Marie, ° ca. 1635. – x Meuzegem 21 sept. 1660 (87), Joos ver HOEVEN.
- 6° Marie Anna, ° Imde 31 juli 1640 (88). – x 1664, Jaspar van BEVER, zoon van Hendrick, op het hof te Amelgem, daarna schepen van Wolvertem, en Joanna van Nieuwenhove (89), wednr. van Maria de Proost, ° Oppem 19 juni 1624, op het hof te Amelgem, + ib. 10 sept. 1667. – x 2° Merten de SMET (90). Van wie afstamm. (91).
- 7° Hendrick, ° Imde 26 juli 1643 (92), + Wolvertem 10 maart 1644.

IV. Jan de HERTOGHE, ° Meuzegem 27 juni 1627 (93), + na 1681 (94). – x ib. 4 juli 1655 (95), Adriana van ASBROECK, + na 1679 (96). – Van wie:

- 1° Jeroom volgt V.
- 2° Anne Louise, meter in 1685 (97).
- 3° Peeter, peter in 1687 (98).
- 4° Jan Baptist, ° Imde 25 juli 1678 (99).

V. Jeroom de HERTOGHE, x Meuzegem 28 aug. 1678 (100), Louise de MEIJ. –

(76) Leo LINDEMANS in Eigen Schoon en De Brab. 1993 blz. 122.

(77) Sch. gr. Wolvertem nr 7756.

(78) ss. Alexander (Segers?) en Joanna Berlis.

(79) ss. Peeter Segers en Vatharina verHasselt.

(80) ss. Peeter de Muijlder en Francisca Rampelbergh.

(81) ss. Jan van den Borre en Barbara van Hove.

(82) ss. Jooris van Roij en Catharina van Linthout.

(83) ss. Jan Berlis en Elisabeth Kieckens.

(84) tt. Lancelot van Asbroeck en Herman verSmissen.

(85) ss. R.D. Louis verEijcken, heer van Wolvertem, en Elisabeth verLinden.

(86) tt. Jan de Hertoghe en Geraerd van Molder.

(87) tt. Jan de Hertoghe en Jan van Aasbroeck.

(88) tt. Jaspar de Hertoghe en Anna Kieckens.

(89) Jan LINDEMANS en A. van LUL, Oude Brab. Gesl. nr 22 (1948) blz. 6.

(90) Vermoedelijk een afstammeling van de tak van Wolvertem: Jan LINDEMANS, Oude Brab. Gesl. nr 17 (1944) blz. 8.

(91) Jan LINDEMANS, Oude Brab. Gesl., nr 12 (1941) blz. 12.

(92) ss. Hendrick van Hemelrijck en Catharina verHasselt.

(93) ss. Jan de Hertoghe en Anna van Campenhout.

(94) peter van zijn kleinzoon Jan 16 feb. 1681.

(95) tt. Lancelot van Asbroeck en Gillis van den Berg.

(96) meter van haar kleinzoon Joos 25 dec. 1679.

(97) ss. Guillam de Meij en Anne Louise de Hertoghe.

(98) ss. Peeter de Hertoghe en Catharina verBeien.

(99) ss. Jan Baptist de Gronckel en Catharina verHasselt.

(100) tt. Nicolaes de Meij en Anna verBiest.

Van wie, ° te Wolvertem:

- 1° Anne, ° 19 sept. en + 5 okt. 1678 (101).
- 2° Joos, ° 25 dec. 1679 (102).
- 3° Jan, ° 16 feb. 1681 (101).
- 4° Anna, ° 23 aug. 1682 (103).
- 5° Geeraerd, ° 29 jan. 1684 (104).
- 6° Guillam, ° 17 juli 1685 (97).
- 7° Peeter, ° 19 mei 1687 (98).
- 8° Nicolaes, ° 22 feb. 1689 (105).

Tak van Wolvertem.

III Jaspar de HERTOGHE, + Wolvertem 9 april 1643, begr. in de kerk.
quater. – x Elisabeth van der LINDEN, dochter van Jan, schepen van Beigem, en
Kathelijne verBELEN, meisenier 1623 (106), (zij x 2° Peeter van den Eede)
+ vóór 1666 (77). – Van wie, ° te Wolvertem:

- 1° Catharina, ° ca. 1629. – x Wolvertem 11 april 1661 (107), Nicolaes
THEEUS, schepen van Wolvertem. – Van wie afstamm. (108).
- 2° Jan, ° 26 juni 1631 (109), + kind.
- 3° Nicolaes, ° 11 dec. 1633 (110), + vóór 1666 ongehuwd.
- 4° Laureijs volgt IV.
- 5° Jan, ° 22 sept. 1642 (111), + vóór 1666 ongehuwd.

IV. Laureijs de HERTOGHE, ° Wolvertem 22 sept. 1639 (112), schepen van
Wolvertem en van het laathof van Dielegem ib., + ib. 24 juli 1723, begr. in de
kerk. – x Mollem 10 mei 1664 (113), Kathelijne van der HASSELT, dochter
van Peeter, te Mollem (114), en Margriet van den Nieuwenhoven (89), ° ib.
22 jan. 1639, + Wolvertem 18 nov. 1724, begr. in de kerk. – Van wie, ° te
Wolvertem:

- 1° Catharina, ° 1665, + Wolvertem 12 feb. 1707, begr. in de kerk. – x ib. 9 mei
1686 (115), Jan MOERENHOUT, zoon van Peeter, burgemeester van Imde,
en Kathelijne van Humbeke,) Rossem 24 okt. 1660, + Wolvertem 29 aug.
1726, begr. in de kerk. – Van wie afstamm. (116).
- 2° Anne Elisabeth, ° 26 mei 1666 (117).
- 3° Jan volgt V.
- 4° Maria, ° 31 jan. 1668 (118). – x Carel de BORGHER, te Grimbergen. – Van

---

(101) ss. Jan de Hertoghe en Anna verBiest.

(102) ss. Joos van den Eede en Adriana van Asbroeck.

(103) ss. Nicolaes de Meij en Anna verBiest.

(104) ss. Geeraerd de Meij en Adriana van Asbroeck.

(105) ss. Nicolaes en Louise de Meij.

(106) Stravers: Joos de Doncker en Jooris Geerds.

(107) met dispensatie wegens bloedverw. 2egr. tt. Joos Croonen en Jan van Bever. Minstentwee kinderen werden
vóór het huwelijk geboren.

(108) 1° Catharina THEEUS, ° Wolvertem 26 juli 1659 (ss. Laureys de Hertoghe loco Hendrick van Hamme,
en Catharina Lauwers).

2° Adriaen, ° ib. 10 nov. 1660 (ss. Adriaen van Onsem en Anna Olbrechts loco Petrina de Cluest).

3° Anna, ° ib. 3 jan 1662 (ss. Laureys de Hertoghe en Anna van der Linden).

4° Anna, ° 1663 (ss. Jan Theeus en Anna van der Linden).

5° Peeter, ° ib. 21 maart 1667 (ss. Peeter van den Eede en Cecilia Theeus)

(109) ss. Jan verLinden en Elisabeth Kieckens.

(110) ss. Nicolaes van Campenhout en Anna Diertijts.

(111) ss. Jan Theeus en Joanna weduwe van Ham.

(112) ss. Laureijs van Tienen en Anna verLinden.

(113) tt. Steven van der Slaghmolen en Peeter van der Hasselt.

(114) Jan LINDEMANS, Oude Brab. Gesl., nr 10 (1937) blz. 5.

(115) tt. Peeter Moerenhout en Laureijs de Hertoghe.

(116) Zie onze genealogie Moernaij, eerlang te verschijnen.

(117) ss. Jan Baptist van Tielt en Anna Hernils.

(118) ss. Adriaen van Onsem en Maria van Mulders.

- wie afstamm. (119).
- 5° Norbert, ° ca. 1669, schepen van Imde 1704, + Wolvertem 5 juli 1726. – x ib. 30 sept 1691 (120), Jacquemijne de WACHTER, dochter van Joos, te Westrode, en Barbara Mertens (121), wed. van Peeter de Keersmaecker en van Frans Robberechts, + Wolvertem 5 juli 1727. – Van wie, ° te Wolvertem:
- A. Peeter, ° 22 jan. 1693 (122).
 B. Joanna, ° 20 okt. 1695 (123).
 C. Gillis, ° 2 maart 1698 (124).
- 6° Elisabeth, ° 22 mei 1672 (125), meisenier te Grimbergen 1709 (126).
- 7° Geertruijde, ° 1674 (127), meisenier 1709 (126). – x Godfried de DONCKER, te Sint Ulriks Kapelle. – Van wie afstamm. (128).
- 8° Anna, ° 26 mei 1675, + Wolvertem 6 jan 1741. – x Bernaerd verTONGEN, + ib. 27 sept 1724. – x 2° ib. 11 feb. 1725 (129), Joos TAELEMANS.
- 9° Adriaen, + Wolvertem 14 aug. 1742. – x Rossem 11 feb. 1696 (130), Catharina de BOECK, dochter van Joos, op het hof ter Hagen te Rossem (131), en Elisabeth Stallaert (132). – Van wie, ° te Wolvertem:
- A. Elisabeth, ° 15 april 1697 (133).
 B. Laureijs, ° 29 nov. 1698 (134).
- 10° Jaspas, ° 12 mei 1683 (135), + Wolvertem 20 okt. 1755. – x ib. 22 juni 1715 (136), Joanna van HUMBEEK, + ib. 7 nov. 1741. – Van wie, ° te Wolvertem:
- A. Catharina, + Wolvertem 8 sept. 1718.
 B. Mathijs, + ib. 18 okt 1741 ongehuwd.
 C. Catharina, + ib. 2 april 1742 ongehuwd.
 D. Jan, meisenier te Wolvertem 1758 (137). – x Catharina BAL. – Van wie:
 Sr Joos, meisenier te Rossem 1758 (137). – x ib. 27 april 1720 (138), Barbara van LANGENHOVE. – Van wie, ° te Rossem:
- a. Catharina, ° 8 mei 1721 (139).
 b. Cornelis, ° 29 sept 1722 (140).
 c. Peeter, ° 18 juni 1724 (141).
 d. Gillis, ° 1726 (142).
 e. Petronella Theresia, ° 2 okt. 1740 (143).

-
- (119) o.m. Balthasar de BORGHER, meisenier te Grimbergen 1755 (stravers Gillis de Borgher en Franchois Plas, cousins)
- (120) tt. Adriaen verHeijen en Peeter van Malderen.
- (121) Leo LINDEMANS, Fragment van de genealogie Mertens, in Vlaamse Stam jan. 1986 blz. 21.
- (122) ss. Peeter de Gronckel en Joanna Saphoet.
- (123) ss. Guillam de Wachter en Joanna van den Beurde.
- (124) ss. Gillis de Boeck en Catharina verHasselt.
- (125) ss. Norbert de Boeck en Elisabeth sColaets.
- (126) str. Peeter Bruilants en Jooris Huijsmans, cousins.
- (127) ss. Peeter en Geertruijd van der Hasselt.
- (128) o.m. Anthoon en Kathelijne de DONCKER, meisenier te Sint Ulriks Kapelle 1739 (str. Vincent en Franchois Plas, cousins)
- (129) tt. Peeter Taelemans en Adriaen de Hertoghe.
- (130) tt. Jaques Leemans en Cornelis Belis.
- (131) Jan LINDEMANS, Oude Brab. Gesl. nr 30 (1952) blz 7.
- (132) Id. nr 35 (1955) blz. 8.
- (133) ss. Laureijs de Hertoghe en Elisabeth Stallaert.
- (134) ss. Louys de Boeck en Elisabeth de Hertoghe.
- (135) ss. Gaspar de Boeck en Anna Theeus.
- (136) tt. Laureijs de Hertoghe en Jan de Boeck.
- (137) Str. Laureijs de Hertoghe, burgemeester van Grimbergen, en Peeter de Smedt, kozijns.
- (138) tt. Peeter van Langenhove en Jan de Hertoghe.
- (139) ss. Peeter van Langenhove en Catharina Wijckmans.
- (140) ss. Cornelis en Maria Wijckmans.
- (141) ss. Peeter van Geirle en Catharina verHeijden.
- (142) ss. Gillis Pilman en Catharina verHeijden.
- (143) ss. N. Culuc en Catharina de Hertoghe.

f. Joanna Angelina, ° 30 juli 1743 (144).

V. Jan de HERTOGHE, ° Wolvertem 22 mei 1667 (145), op het Klein Hof te Amelgem, meisenier 1709 (126), schepen van Brussegem, + Oppem 9 okt. 1720, begr. in de kerk onder grafsteen, waarvan het opschrift (thans nog moeilijk leesbaar luidt (146):

HIER LEIJT BEGRAVEN DEN EERSAMEN
JOANNES DE HERTOGHE
IN SIJN LEVEN SCHEPENE DER BANCK VAN BRUSSEGHEM
DIE STERFT DEN NEGENSTEN OKTOBER 1720 ENDE
CATHARINA STALLAERT
SIJNE WETTIGE HUIJSVROUWE DIE STERFT DEN...
BIDT VOOR DE SIELEN

Hij x Meise 3 mei 1689, Kathelijne STALLAERT, dochter van Jan, te Meise, en Joanna van Humbeek (147), meisenier te Oppem 1721 (148), (zij x 2° Jan de Boeck te Sint-Brixius-Rode (149)), + na 1720. – Van wie, ° te Oppem:

1° Joanna, ° 9 maart 1690, + Oppem 27 maart 1699.

2° Jan, ° 8 mei 1691, meisenier te Meise 1717 (150). – x Peeternelle van DOORSELAER, dochter van Mathijs, te Humbeek, en Kathelijne de Smet, meisenier te Meise 1713 (151). – Van wie, :

A. Barbara en Peeternelle, meiseniers te Meise 1764 (152).

3° Catharina, ° 23 maart 1693, + Oppem 10 juni 1729. –x ib. 1 feb. 1716, Cosmas LEEMANS, zoon van Niclaes, schepen van Haren, en Kathelijne Vleeracker, te Brussegem (hij x 2° Peeternelle Lemmens), vermoedelijk op het Klein Hof te Amelgem, + ib. na 1745. – Van wie afstamm. (153).

4° Anne Marie, ° 16 april 1696, + Oppem 26 april 1697.

5° Laureijs volgt VI.

6° Joanna, ° 24 maart 1701. – x Oppem 28 juni 1726, Adriaen BUELENS. –x 2° Jan Baptist Van HUMBEEK, zoon van Guillam en Peeternelle Sibens, meisenier te Brussegem 1724 (154).

7° Elisabeth, ° 12 mei 1703, + Oppem 1 jan. 1720.

8° Maria, ° 26 nov. 1705, meisenier te Oppem 1753 (155), + ib. 27 nov 1771. – x ib. 28 sept. 1729, Peeter van BEVER, zoon van Simoen, op het Commanderijhof van Pitzemburg en schepen van Machelen, en Maria Schuermans, ° Machelen ca. 1694, schepen ib., wedr. Barbara Spruijt, vanaf ca. 1744 op het Klein Hof te Amelgem, + Oppem 2 nov. 1752, begr. in de kerk. – Van wie afstamm. (156). – x 2° ib. 17 dec. 1754, Philips van den HOUTE, zoon van Andries, te Koningslo, en Caroline van der Haeghen, meisenier te Oppem 1771 (157), op het Klein Hof te Amelgem (hij x 2° Anna van Seghbroeck).

VI. Laureijs de HERTOGHE, ° Oppem 16 okt. 1698, meisenier 1717 (150), burgemeester van Grimbergen in 1758 (137). – x Kathelijne STALLAERT, dochter van Jaques, schepen van Grimbergen (158), en Kathelijne

---

(144) ss. Jaques van der Borcht en N. van Hemelrijck.

(145) ss. Jan van Hemelrijck en Joanna van Nieuwenhuijsen.

(146) Grafsteen afgebeeld bij A. Wauters o.c. IV, 2e uitg. (1972) blz. 145.

(147) Jan LINDEMANS, Oude Brab. Geslachten, nr 35 (1955) blz. 8.

(148) Str. Hendrick Terwecorenen Nicolaes van der Elst, kozijns.

(149) Jan LINDEMANS, Oude Brab. Gesl., nr 30 (1952) blz. 10.

(150) Str. Jan de Hertoghe, vader, en Laureijs van Heijmbeke, kozijn.

(151) Str. Jan en Cosmas van Doorselaer, broers.

(152) Str. Laureijs de Hertoghe, oom, en Ferdinand van Doorselaer, kozijn.

(153) Leo LINDEMANS in Vlaamse Stam 1992 blz. 213.

(154) Str. Guillam van Humbeek, vader, en Matthijs van Gucht, kozijn.

(155) Str. Laureijs de Hertoghe, broer, en Jan de Boeck, kozijn.

(156) Jan LINDEMANS, Oude Brab. Gesl. nr 12 (1942), blz. 33, afstammelingen.

(157) Str. Philips van den Houte en Nicolaes van der Haeghen, kozijns.

(158) Jan LINDEMANS, Oude Brab. Gesl. nr 35 (1955), blz. 8.

Vleeracker, meisenier te Grimbergen 1753 (159). – Van wie:

VII. Augustijn de HERTOGHE, meisenier te Grimbergen 1755 (160).

Leo LINDEMANS.

---

(159) Str. Peeter Stallaert, oom en Laureijs de Hertoghe, zwager.

(160) Str. Laureijs de Hertoghe, vader, en Balthasar de Borger.

In verband met "OUDE MEISESE GESLACHTEN" in BERLA nr. 46, blz. 15 graag enkele randbemerkingen.

Joanna BERLIS, werd eigenlijk geboren in Rossem of er in ieder geval gedoopt op 4 april 1604 (1) Vanzelfsprekend weten we wel dat Rossem bij Wolvertem hoort maar aangezien de parochieregisters van die periode afzonderlijk zijn is het toch gemakkelijker om de akte terug te vinden als men weet dat het doopsel werd ingeschreven in het doopregister Rossem.

Het overlijden op 13 april 1651 (2) was evenmin in Wolvertem maar wel in Imde en bovendien was deze overlijdensakte niet die van Joanna BERLIS maar van haar man Jeronimus DE HERTOGE (zie kopie en afschrift hierna)

+ akte: reg. 14/f° 33 v°

(Anno Dni.) 1651 (3)

13a Aprilis

Obijt Jeronimus de hertoge et
altera die sepultus est in cæmeterio
Impdano. Olim maritus Joannæ
berlis.

De vertaling van bovenstaande overlijdensakte luidt als volgt:

In het jaar onzes Here 1651

op 13 april

Overleed Jeronimus **DE HERTOGE** en
de volgende dag werd hij begraven op het kerkhof
van Imde. Vroeger (eertijds) de man van Joanna
BERLIS

De betekenis van "olim maritus" is voor twee interpretaties vatbaar; ofwel was Joanna **BERLIS** reeds overleden toen haar man stierf (vandaar dat de klapper van 1878 aangeeft dat hij weduwnaar was), ofwel was zij nog in leven bij het overlijden van haar man en stierf zij dus **NA 1651**. Vermoedelijk overleed **Joanna BERLIS** op 26 oktober 1667 want op die datum stierf in volle pestperiode een **Joanna BERLES** (mortua est Joanna berles et sepulta est in cæmeterio de Wolverthem)(reg. 5/f° 517 r°). In die periode (1667-1670) had de pastoor weinig tijd om veel informatie in de akten neer te schrijven.

(1) reg. 1/f° 20 r°

(2) reg. 14/f° 33 v°

(3) het jaartal van deze akte staat bovenaan het blad, daarom werd de vorige akte eveneens op de kopie gezet (overlijden van Anna Peeters op 3 april 1651, vv. Adam Verbelen).

BERLA_01.WPS - Medard Moerenhout

In verband met "OUDE MEISESE GESLACHTEN" in BERLA nr. 47, blz. 16 t.m. 18, graag enkele opmerkingen.

blz. 16: Tak van Meuzegem

bij 1° Jan, meisenier te Wolvertem 1632 wordt vermeld dat hij een tweede keer huwde met Gillijne JACOBS op 27 okt. 1656.

Volgens de huwelijksakte in de de parochieregisters van Wolvertem zijn zij echter **gehuwd op 17 oktober 1656** (reg. 2/f° 67 v°). De akte is zeer duidelijk zodat iedere twijfel hieromtrent uitgesloten is.

1656

17 octob:

Inierunt legitimum matrimo-
nium Joês de hertoghe viduus
et Egidia Jacobs testibus Lauren-
tio de hertoge seniore et Joê van bever.

Bovendien vermeld Lindemans dat de eerste getuige "Laureys de HERTOGHE" de oom was, uit de akte blijkt eerder dat deze getuige de vader moet geweest zijn, de vermelding "seniore" wijst daarop tenzij men zou aannemen dat het hier gaat om "Laureijs" die vermeld wordt op blz. 15 onder 5° ?

bij 2° Elisabeth wordt vermeld dat zij huwde op 3 feb. 1632.

De huwelijksakte geeft evenwel aan dat zij **huwden op 8 februari 1634** (reg. 2/f° 58 r°) en ook hier is de akte duidelijk genoeg om iedere twijfel uit te sluiten.

Anno 1634

8° februarij matrimonio sunt
coniuncti; Joannes tyckart, et
Elisabeth de hertoge, Testibus
Laurentio de hertoge, Cornelio
ruysevelts, et Joanne van
beveren.

blz. 17-18 Lindemans vermeld de kinderen van Jan de Hertoghe (IIlbis.) vanaf het tweede kind als kinderen "Uit het tweede huwelijk" dus van Jan en Anne van Overstraeten maar deze laatste overleed op 12 november 1628.

Er had dus op blz. 18, boven "6° Margriet" moeten staan: "Uit het derde huwelijk" want zij is geboren in 1634 en vervolgens kwamen nog Jan in 1636, Anna in 1637 en Jeroom in 1639 en deze vier zijn dus allen kinderen van Jan en Maria GOOSSENS.

blz. 18 IV. Jan de HERTOGHE, ° Rossem 5 juni 1636.

Deze "Jan" werd inderdaad gedoopt op **5 juni 1636** maar te **Wolvertem** (reg. 2/f° 19 v°) en **niet** in Rossem.

Voornoemde "Jan" huwde te Wolvertem op 19 november 1669 (niet in 1661)

Zijn dochter "Petronella" die als eerste kind vermeld staat is **gedoopt op 6 maart 1675** (reg. 3/f° 116 v° (en niet in 1663, dit laatste jaartal is een fout die ook in de klapper der dopen staat...)).

Daardoor komt Petronella op de **vierde** plaats in de rij der kinderen.

Bijgevolg komt Joanna op de derde plaats.

Bovendien blijkt uit andere gegevens dat deze "Joanna" waarschijnlijk niet huwde met Jan WILLEMS, deze laatste trouwde vermoedelijk met "Anna DE HERTOGE, = Wolvertem 10 december 1668, dochter van Laurentius en van Margareta SEGERS (dit moet echter nog **nader onderzocht worden**).

Op het artikel omtrent de stamboom De Hertogh sluit ik mij aan bij de opmerkingen van Medard Moerenhout en wou ik, ter staving van zijn laatste alinea, nog het volgende mededelen :

Jan Willems, pachter en inwoner van Wolvertem, getrouwd met Joanna De Hertogh, zelf dochter van Laurentius De Hertogh en Margareta Segers, wordt als dusdanig geciteerd in de schepengriffie van Wolvertem anno 1703 (S.G. 7760 p. 63).

In een akte voor notaris van den Driessche uit Londerzeel dd. december 1709 worden er vijf kinderen vernoemd van wijlen Joannes De Hertogh en wijlen Joanna Seghers. Hieronder is er een Joanna De Hertogh die toen gehuwd was met Guilielmus Scheers en vermits van onze Joanna De Hertogh (x anno 1703 met Jan Willems) vanaf 1703 tot 1711 kinderen geboren werden te Wolvertem kan zij dus onmogelijk dezelfde zijn als de Joanna De Hertogh x met Scheers (N.B. 3722/2 akte 78)

Jan Willems uit "den Boskant" trouwde dus met Anna De Hertogh, dochter Laurentius, eveneens "uit den Boskant". Deze Anna werd in de trouwakten verkeerdelijk als Joanna De Hertogh genoteerd, een fout die veel werd gemaakt en zeker niet uitzonderlijk was in die tijd.

Marc Gillisjans

IN MEMORIAM

Monseigneur Alfred DAELEMANS

Onze dorpsgenoot Monseigneur Alfred Daelemans is op 74-jarige leeftijd in een Leuvens Ziekenhuis overleden. Hij werd geboren te Puurs op 22 februari 1923 en in 1948 tot priester gewijd.

Hij werkte als leraar pedagogiek en godsdienstwetenschappen en kwam in 1962 aan het hoofd van het Nationaal Verbond (nu *Vlaams Secretariaat*) van het Katholiek Onderwijs. In 1990 ging hij met pensioen.

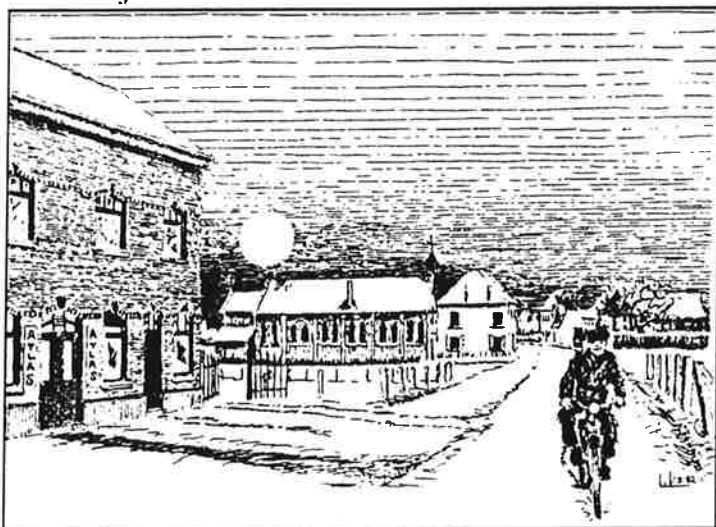
Hij was niet alleen een uitstekend opvoeder maar ook een fijnzinnig en minzaam gentleman, zeer geliefd door zijn dorpsgenoten. Hier was hij vooral bekend als Magister van de Broederschap van Sint-Elooi.

Over zijn onderscheiding "*doctor honoris causa*" publiceerden wij in BERLA nr 17 van 1987.

WESTRODE ANNO 1920 HERLEEFT OP TONEEL

Frans Kerremans, ere-burgemeester en geboren Westrodenaar, heeft zijn eerste toneelstuk "Mie-Sus" geschreven over Westrode. De zes "première"-voorstellingen werden met succes opgevoerd door de K.W.B. in de zaal zelf van Mie en Suske, thans parochiezaal van Westrode, voor meer dan 1.500 personen.

Het thema is het pachten van de dorpsfanfare "de Eendracht". Het toneelgebeuren had plaats in het decor van een herberg anno 1920, gehouden door Mie en Suske de beenhouwer en hun huwbare dochter Mathilleke. Suske wil ook in de dorpspolitiek om de Vlaamse zaak te dienen. Daarrond bewegen zich de dorpsfiguren : een jeneverstoker, Eulalie een roddelwif, Finken een trouwlustige oorlogsweduwe, bewonderd door Zjang, een weduwnaar die ook in de gemeentepolitiek wil, herenboer Boon, de voorzitter van de fanfare en gemeenteraadslid en een champetter met een jeneverneus.

Winters Westrode,
met op de voorgrond links het huis Kerremans

Frans Moerenhout,
iedereen noemde hem Sjoeter

Madame Blanche, waarzegster op de Londerzeelse kermis, heeft een oogje op Sjoeter de wagenmaker en dorpsfilosoof. Zij treedt op als reddende engel. Ook dorpspastoor Hammenecker verschijnt ten tonele. Zjang redt de Wittekop van Kerremans uit een brand. Hij geraakt gewond en wordt hierdoor de held van Westrode. Alle plooiën worden gladgestreken en Zjang verlooft zich met Finken, het feest kan beginnen met een orkestje van de fanfare.

In haar slotwoord vroeg Blanche (met haar glazen bol) om dit feest mee te vieren en de stoelen opzij te zetten. Het verraste publiek kreeg van de spelers een receptie aangeboden met pensen en boterhammen bespoeld met Palmbier of Steendonk. Regisseur William van Hemelrijck en zijn spelers verdienen allen lof. Het toneelstuk brengt een goed beeld van het dagelijks leven van Westrode na de eeuwwisseling. Frans Kerremans eersteling heeft de vuurproef goed doorstaan. Komt er nog een tweede stuk ?

Michel Van den Broeck

BERLA vroeg mij na te gaan wanneer het toneellevens in Meise eigenlijk begon en een artikelreeks te schrijven over het theater in onze gemeente door de jaren heen. Zelf zal ik in 1999 veertig jaar nauw betrokken zijn bij het theatergebeuren in ons dorp. Ook zal toneelkring Kris-Kras, waarvan ik samen met een enkele andere toneelliefhebbers oprichter ben, zijn zilveren jubileum vieren. Tegen dan hoop ik deze reeks artikels te kunnen bundelen, al denk ik dat het een zware opgave wordt. Vooral de beginperiode rond 1925 zal heel wat opzoekingswerk vergen. Ik neem echter de uitdaging aan en zal trachten om de drie maand present te zijn in dit tijdschrift. Berla-leden die mij over deze beginperiode inlichtingen of materiaal kunnen bezorgen, zal ik zeer dankbaar zijn.

"Onzen Hofweg"

Zoals reeds in mijn "Historie van de Rozenboom" verteld was *den Hofweg* (tuinpad) van de Rozenboom zoiets als de verbinding tussen cultuur, sport en folklore. Er vonden dus, zoals reeds gezegd "Olympische spelen" plaats. O.m. speerwerpen (de boonstaken van onze vader zijnen hof), kogelstoten met kasseistenen die dan onzacht tegen iemands hoofd of scheenbeen terechtkwamen (vraag het maar aan Jean van Flup den beenhouwer), boogschieten zoals Willem Ten met de appel op het hoofd van een gewillig slachtoffer (pijl die gelukkig niet het hoofd raakte van "de vrijwilliger" maar recht door de ruit vloog van ons café), kikvorsenwedstrijd (ieder met een kikvors om ter vlugst over de meet), pierenwedstrijd, verspringen, hoogspringen en vooral dikwijls vallen en ons pijn doen zodat moeder vlug buiten sprong om te zien hoe erg het was. Om ter meest kersen plukken en zo weinig mogelijk opeten. Folklore dus (zie Historie van de Rozenboom en het patronaat).

Wat heeft dit nu met toneel te maken ? Weinig of niets maar toch was deze hofweg rond de jaren 45-55 voor velen de weg van en naar het toneel in de patronaatzaal van Meise. Deze hofweg werd druk bezocht. Eerst kwam men een pint drinken voor de vertoning begon, tijdens de pauze zakte men nog eens af om bij te tanken en werd er reeds met lof gesproken over Jefke Brouwers die weer in vorm scheen te zijn. Na de vertoning werd er dan uitvoerig relaas gedaan van hoe het stuk was verlopen. Eigenlijk twee toneelstukken op één avond. Eerst een triestig drama en daarna een klucht of billenkletser om af te sluiten. In het plezant stuk speelde meestal Stella van Jef van Delhaize mee. Let wel op, er werd toen nooit gemengd gespeeld ! De landelijke jeugd speelde het drama of een boerenepos en de vrouwen speelden dan een plezierig stuk of klucht als afsluiter. Later speelde de K.W.B. toneel met als regisseur Jef Wellens en toen mochten de vrouwen en mannen na een moeilijke start reeds samen toneelspeelen maar "wreed" tegen de "goesting" van onderpastoor Verstraeten die regelmatig inspectie deed in de coulissen. Er moest dus maar toneel gespeeld worden met de mannen alleen en de vrouwen alleen.

Toendertijd werden de stukken geschreven voor mannen of voor vrouwen en als er al eens een vrouwenrol of mannenrol in voorkwam was hij zeer klein en werd dan door een man gespeeld in vrouwenkleding of een vrouw in mannenkleding. Meestal was in het stuk de man of vrouw overleden of op reis. Zo loste men het "probleem" op.

We gaan echter eerst een heel stuk terug in de tijd, op het ogenblik dat - ongelooflijk maar waar - reeds mannen en vrouwen samen toneel speelden maar dan buiten het parochiaal gebeuren. Het is bijna niet te geloven hoe weinig mensen nog leven die over de beginperiode van het toneel in Meise iets kunnen vertellen. Ik ging even aankloppen bij Jean Van Dievoet die deze beginperiode nog heeft meege maakt, maar hij mij toch niet kon zeggen wanneer de eerste toneelkring in Meise gesticht werd. Lizette Haeck wist mij wel te vertellen dat de oprichter van "De Morgenstar" een zekere Willem Veldeman was. Tegen volgend nummer van Berla zullen wij dus proberen zoveel mogelijk te weten te komen over het prille begin van het toneellevens in Meise. Ik neem dan de teletijdmachine van professor Barabas (Suske en Wiske) en ga ongeveer 70 jaar terug in de tijd. Ik voel dat het boeiend zal worden maar toch vraag ik de medewerking van de leden van Berla om mij op deze speurtocht te helpen. Wie heeft nog herinneringen aan de begintijd van "De Morgenstar" of foto's van toen ? Misschien ken je iemand in de familiekring of kennissen die hierover nog wat kunnen vertellen.

Je kan met deze inlichtingen terecht bij Piet De Cuyper, Potaardestraat 41, 1860 Meise - tel. 02/269.16.86. Zoals beloofd dus, afspraak in volgend nummer met de toneelafdeling van de Koninklijke Fanfare "De Verenigde Broeders" van Meise anno 1925.

Piet De Cuyper

27 november 1960

17

TONEELJUBILARISSEN TE MEISE

De toneelvereniging « De Morgenstar », uit Meise, viert zaterdag drie van haar verdienste-lijke leden. Van links naar rechts: de h. E. Bogaerts, mej. Streulens, de h. J. Van Dievoet

TOPONYMIE MEISE - OPPEM - RODE

Dierentijd	H.C. 1577 - 2 boomgaerden ... geheten den Diertijd groot lb.35r. tegen 't Karper .... commende rontsomme 't hoff van Ophem. Gr. S.A. 5704 - 9-5-1572 goederen 1 dw28 r. boomgaard Dierentijd.
Dongele (Nieuwenrode)	S.A.B. 1621 - Cijnsboek Oranje-Rhode - Jan van den Brande bempt achter den Dingele 8 st.90 payement. S.A. 5697 - 11-12-1525 rente 3 b. bosch Dingele aen Vronenmeers en Vroentestraetken. 702 - 25-11-1563 rente ½ b. bosch Dongelstraet.
Driesch	H.C. 1461 hofstat te Rode gelegen ... de beke aldaar commende met eynde te Rode aen den Driesch. Z.B. 1540 - aen de Dambeke te St.-Brix-Rhode op den Driesch. 1635 - tot Rhoe.... op het scheewege .... tegen het Driesselken. C.O.O.B. - 1279 - 20-5-1423, hypotheek 4 st. op hofstede Driesch. S.A. 5694 - 20-1-1461 schepenbank = hofstede Rhode aen Driesch. 5697 - 26-2-1525 - Herman Van Winghe neemt op rente aen weyde den Hert tussen Hossebeken, Schriekstraet en Groten Driesch . 5742 - 12-4-1706 verkoop hofstede ½ b. Eversem tegenover Weywaersvat aan vijver Driesch.
Drochert	H.C. 1462 - den drogen hert gelegen neven den Hert en de Schriekcouter. S.A. 5694 - Schepenbank = 6-9-1462 : 2 dw den Hert aan Schriekcouter geheeten de Droghert. N.O.T. 36427-1854 = land Drogen Hert.
Druyfstraete ook Duyfstraete	S.A. 5765-26-1-1781 - Petrus Thielemans koopt hofstede ½ b. Eversem Driesch aen Herrenbrandt, Driesch, Druyfstraet en Gemeynteblock. 5739 - Goed. 22-7-1791 Eversem Driesch, hofstede grenzend Herrenbrandt, Duyfstraete , Gemeynteblock. N.O.T. 12079 - 1792 verkoop van deze hofstede 12084 - graan - hofstede ½ b. Driesch aan Duyfstraete en Gemeynteblock
Duytschestraet vroegere benaming van Mechelbaan	S.A. 5760 - 8-10-1707 Jan de Backer verkoopt aan zijn broeder - ook Jan- te Laeken hofstede Driesch aen Heirbane, Duytschestraet en Gemeynteblock 5732 -20-4-1728 Goedenis hofstede ½ b. Driesch aen Duytschestraet. 5766 - 3-8-1791 J.B. Roscam koopt hofstede Driesch ½ b. aen Duytschestraete en Gemeynteblock
Dwaesheyde (tussen Rode en Nieuwenrode)	H.C. 1540 = op de Dwaesheyde op te Vierst Gr. S.A. 3474 - 1543 Dwaesheyde op te Vierst, elsbroeck, eusel, weyde. 5715 - 20-2-1648 deylinghe Geer. van Hemelrijck = bempt in de Dwaesheyde = 3 dw. Crayenbergh aen het Dwersgat. 8-5-1655 = Rente op bempt in de Dwaesheyde eertijds uyt de Hossemstraat genomen. 5745 - 25-1-1731 = verkoop bomen in de Dwaesheyde
Dijck	S.A. - 5697 - 18-4-1525 Goed. 1dw eussel tusschen de Dijck en Vronenbempt. K.A.B. - 24484 - 9-1-1596. Kerk heeft 26 st. jaarschaar 99 jaar Stev. Van den Bossche op 1½ dw. "aen den Dijke die loopt van aan de Brugge tot aan den Molen" van der Ee.
Eegde	H.C. 1468 - 1dw. landt dat deeghde heet gelegen achter de Heyde aen Labruyshoeve ... Z.B. 1525 dw. lant geheten gemeynlyck de eechde gelegen aan de Heystraete. 1616 - opt Eeghdevelt Gr. C.O.O.B. 1297 - hypotheek Anna van der Ee 1½ dw. eesterbos Eghdeken. N.O.T. 7759/1 1705 ½ dw. Limbos De Egde

Espengat - Espengatvelt - Hoepsgat	<p>H.C. 1509 - aen d' Espgat Z.B. 1526 - opt velt geheten den Steenbergh .. desgatstraete 1527 - opt velt geheten den Steenberch neven d' Espgat. 1540 - lant gelegen bij den Espgate. K.A.B. 11844 - Sartrozen = Schepenbrief Brussel 1427 lant Espgat. Kerkrek. 1521: Laurent van der Schueren 3 dw. lants ghelegen aan d' Espgat. Jan van Lint 1 dw. op Molencouter daer men gaet van de Ypsgate ten Meysmeulen S.A. 5697 - 15-11-1525 = rente 1 b. Steenbergh Espgate aen Moelenberch. 5698 - 23-8-1534 : rente 2 ½ dw. 3 r. Lindecouter aen Dispstraete. 5709 - 22-8-1606 Goederen 5 ½ dw. lant Steenbergh aen Espgat aen straete daer men van St. Mertenslinde naer de Molen gaat. 5722 - 3-10-1769 : Goederen ½ dw. Steenweghe aen Espgat aen straete van St. Mertenslinde naer Molen H. Geest - 1755 Petrus Vermeiren : huere lant Molencouter en Hespगत 6 dw. - 29 g. S.A.B. - 475 = uitgewonnen van der Ee - Guldendael daer de Espगतstraete doorloopt.</p>
Eusel - Eusselheyde	<p>H.C. - 1580 : eenen eusele geleghen in de prochie van Meysse in den sijpe gemeenlijck geheten 't Groot Eussele. Z.B. S.A. 5726 : 3-8-1673 Lotinghe goederen Hendrick van Bever en Agn. Van der Elst = Blokke landt aen Eusel tusschen Molencouter en Meysveldt 72 r. 5727 : Goederen 16-3-1682 1/3 van ½ b. Eusselheyde N.O.T. 6733 - 7-3-1727 ... ½ b. Eversem aen het Heyssel 36339 - 1803 verkoop veldvruchten Limbosch Eyssel 36393 - 31-5-1836 land 22 r. 70 e. Eyssel op Limboschveld 36427 - 1854 houtkap Eysselveld.</p>
Hooghe Eusels	<p>H.C. 1462 : een eusel geheten 'thoghe eusel ... geleghen voir de poirte van de Hove lanse de straeten aldaer. 1464 : eusel geheten thooghe eussel S.A. 5694 - Schepenbrief 12 Hoeymaent 1462 = eusel Hoogh Eusel aen Joos Labus. S.A.B. - 1622 : Cynsboek Oranje Meise 1543 - Anth. van Bouchout, 3 dw. Hooghe Eusels 2 ½ st.</p>
Lanckeussel	<p>K.A.B. - 24480 : 1452 Kerk Meys heeft 1 v. van Claes Labus op Lanckeusel H.C. - 1528 : een eusel genaemd dlanghe eusel Z.B. 1535 : een eusel geheten dlange eusele Z.B. 1552 : 6 dw. gemeenlijck geheten den langen hoff. Z.B. S.A. - 5740 : Schepenbrief - 17-3-1613. Gilles de Bruyne verhuert 3 jaer Lanckeusel Limbosch. 5697 - 7-4-1529 - Goederen 2/3 Lanckeusel neven Labusbosch. 5704 - 26-11-1575 - goederen Lanck Eusel 5715 - 1652 : rente op hofstede 5 dw. Hendrick Leeuwstede aen Lanck Eussel. N.O.T. 36423 - 1851 : veldvruchten Lang Eysel 7761/1 - 1788 : hofstede 2 ½ dw. Lanck Eusel</p>

Eekvelt	H.C. 1465 - In Serwegen neven d' Eeckt. Z.B. 1473 - bosch geheten den eeckt. Z.B. 1540 - van lande geheten d' eeckt nu bosch neven St-Mertenslinde. Gr. 1608 - 3 dw. landts .... opt Deeckvelt. S.A.B. - 460b - 1705 5 dw. het Sichelken opte Eekvelt aan landbeke. 462a - 1769 5 dw. het Sichelken op Vreeckvelt aan landbeke.
Eygat	N.O.T. 33655 - 30-7-1814 Verkoop veldvruchten het Ey-gat 36363 - 31-8-1819 Eversem Ey-eusel 89a.85ca aen aerdebaan naar Mechelen.
Eeckelenbosch	N.O.T. 5755 -26-11-1756 van der Linden verhuurt J.B. van Bever pachthof = Hof van Immerzele en land achter kasteel bij den Eeckelenbosch en eertijds de Ab. 8234 - 15-12-1770 - hypotheek 1 dw.28r. d' Eyckxkens. 36218 - 1825 - 32 r. het Eyksken.
Droge Elst	S.A. 5757 - 14-7-1755 - Executie Petrus v.d. Eynde : gr. aan 1 ½ dw. Bevervelt geheeten het Droogh Els. N.O.T. 6778 - 26-6-1780 verpachting tienden Meys 15de wijk = Roost, Droogh Elst weyde tot Maelbeke, Watermolen, baan van Molen naar Rhode. 6773 - 16-6-1774; Drooghe Elst alwaer de twee Maelbeken in malkander comen. 1839 - Verdeling De Vidts = Droogen Els op klein Bevervelt 44 a. 50 ca. nabij Maelbeek
Eppestraet - Epscant	1623 - Fundatie Jan van der Schueren 1 dw Saffenberg gelegen aen de Eppestraet S.A. 5689 - 6-7-1665 Jr. Serv. Caimo krijgt toelating Oranje de weg Meysse - Wolverthem - d'Eppestraete rechter te trekken en hoger te leggen. N.O.T. 6778 - 26-6-1780 tienden Meysse Bistvelt naar Hepsant. 36415 - 1847 Houtkap Espenkant
Elveriksmolen	Naam gegeven aan de molen aan Amelghembeek, grens Meise - Bouchout - Wommel
Eyksken - Eykenveld	S.A. - 5715 - 20-8-1653. Goederen 6 dw. op't Eyckenvelt op Grootte Wouwer. N.O.T. 6744 - Wwe Hendrik Vermeiren geeft in pand wegens achterstallige pacht 1 dw. genaemd d' Eyckens. 6749 - 1747 - houtkap vanderlinden Joos Stallaertblock in de Eyckens 36385 - 1832 - van der Linden koopt 32 r. 24 e. land aend' Eyckens 36398 - 1838 - houtkap van der Linden, baan naar Osselt de Eysken
Elsbos - Elsbroeck	H.C. 1522 - eenen bosch opt Elsbroeck ... in de banck van Meysse ter plaetsen geheten te Berchem tusschen ... de goederen Gielys De Roomer, de gemeynthe in d' andere, met den anderen eynde tegen 't Heerenbrantstraetken. 1540 - elsbroeck ... opte dwarsheyde C.Gr 1578 - bij den elsken uit deyn veldeken aen den hasselenberch neven de Herstraete Gr
Esbosch	S.A. 5768 - 1669 Voogdij = Jan Bruylants : ... ½ b. de Eschbosch gelegen te Limbos 1671 : idem verhef ½ b. Eesbosch Limbos

Esemans-capelle	<p>Verleden Grimbergen I blz. 262 = is St.-Martinus-kapel aan St.-Martenslinde 1775 - Fundatie Barbe De Vos, gesongen jaargetijde met drie heeren = 1 dw. lant omtrent Esemanscapelle = Pastoor 1-16 diaken en subdiaken 2-16; koster 18 st. N.O.T. 6717 - 1737 3 dw "aen het Eseman-capelleke op de Rhodese Heide en weg Meysse-Eversem</p>
Eseman	<p>H.C. 1601 - aen het block Sheseman Gr. 1601 - een eussele, gemeynlijk den Hessemans dat behuyst en beplant is ... aen block den Sheseman. S.A. 5710 - 20-5-1620 rente ½ b. Hessemans 5715 -20-2-1648 Deylinge 50 dw. Heyde aen het Hessemansblock 5720 - 9-10-1704 - goederen hofstede den Eseman limbos doorsneden met voetweg Grimbergen Rhode - 's Heerenstraet en Cloetinckbos. 5736 - 22-7-1764. Goederen hofstede te Limbos den Hessemans - 5 dw. aldaer voetweg Rhode-Grimbergen doorloopt S.A.B. 5661 - 5-5-1704. Abdij legt beslag op hofstede limbos. den Eseman 5 dw. van Verbeyst. 27-9-1728. Nic. Verbeyst leent 1800 g. op hofstede Limbos genaemd den Hessemans doorlopen door voetweg Grimbergen - Rhode aen Bosch Cloetenaer. 1791. Verpachting Abdijtienden 1791 = 8 wijk van St.-Brise-Rhode geheeten Limbosch tienden begint aen straete voor de hoeve genaemt den Hessemans bewoond bij Corneel Moens. S.A. 5751 - Bezit krankzinnige Gill. de Boeck Rhode Neseleman - 2 dw. 46 r. aen Cautergat lopend naar Neselemancapelleke. N.O.T. 36402 - 1841 erfgenamen Wwe De Vidts - den Ezelman aan Cauterbaan. K.A. - 24-1-1854. Wwe H. van de Zande aen haar dochter = perceel gemeynlijk genaemd den Ezelman ofte het Oordeel. Wijk E nr 224 omtrent 57 a. 20 ca. paelende N.W. den veldweg van Meysse naar Eversem.</p>
Eske	<p>H.C. 1402 - 6 dw. landts ... desken geleghen aen dander eynde boven de Kaerle Wijck G. 1468 - daer men gaet van Meysse ten Esken wert. G. 1524 - op ten grooten wouwer daer men ten Esken weert gaet G. 1525 - 1 dw. landt opt d'Eskenvelt geleghen S.A. 5694 - Schepenbrief 12 Hoeymaent 1462 = 6 dw. aen H. Geest en Kaerlewijck Esken. Schepenbrief. ½ b. winlandt 't Espken. Kerkr. 1521 - Henrick Vitze - 1dw. landt op Desken. 1594 -Wyncijns 2 st. op Desken Sieckhuis Ophem Kerk Meysse heeft ¼ wijns op 1 dw. bij d'Esken aen Ophem Sieckhuys en Heirbaan Balt. De Donder S.A. 5697 - 15-11-1525 rente 1 dw. Eskenvelt 5700 - Schepenbrief 7-9-1545 rente op 3 dw. op weg Meysse ten Esken weerts. 5709 - 5-5-1606 = verkoop cijnzen door Jan van der Ee te betalen = 1 pot Rijnsen wijn op Kerstmis op goederen gelegen bij den Eschken 5736 Schepenbrief = aflossing rente Baron vander Linden 20-5-1765 3 ½ dw. Deskenvelt.</p>

(wordt vervolgd)

E. Van Hemeldonck

ASLK
we doen met u mee

**hoogstraat 1
1861 wolvertem
tel. 269.00.40**

**boechtstraat 21
1860 meise
tel. 269.08.93**

---

berla wordt gesteund door

**zakenkantoor bogaerts
boechtstraat 15 - 1860 meise
tel. 02/269.99.70**

**DE BANK
DIE JE
RUIMTE GEEFT.**

**f. de weerd
nieuwelaan 110
1860 meise
tel. 269.01.63**

Ruimte geven is openstaan voor ieders plannen en projecten en ze helpen realiseren. Ruimte geven is mogelijk maken wat onmogelijk lijkt. In bankzaken maakt dat een wereld van verschil.